

ZOMBOR és VIDÉKE

BACS-BODROGH MEGYEI POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség: Csllás Benő-utca 94. szám.
Kiadóhivatal: Kossuth Lajos-utca 152. szám.

Feladvó szerkesztő:

Dr. DONOSZLOVITS VILMOS.

Égész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.
Megjelenik minden vasárnap és esztőtörtökön.

A Dunának áthidalása Baján.

Vármegyénk közforgalmára oly nagy horderejű dunai áthidalás kérdése aktuális volt, — fontosnak és szükségesnek tartjuk minden tényező véleményét figyelembe venni és úgy az illetékes mint a közvéleménynek itélkezése alá bocsájtani, hogy tisztult nézetek mellett jól, hasznosan és a célnak megfelelőleg oldalsék meg e nehéz problema.

Mindennap találkozunk hol kisebb, hol terjedelmesebb czikkel, értekezlettel, vagy hírrel a kormány által czélba vett óriási beruházásokról; evvel összefüggőleg természetesen millió kombináció és óhaj nyilvánul, mert az ország nagy, a nép szegény, és minden vidéknek megvan a saját partikuláris oly érdeke, melyet mindenekelőtt szeretne már teljesülve látni.

Osztintén bevalljuk, hogy nincs pozitív tudomásunk arról, valjon a hírlapokban fölemlített nagy gazdasági beruházások tényleg a kormány szándékával megegyeznek-e; — nincs tudomásunk arról, hogy ha ily beruházási tervzet tényleg létezik, fölölele-e ez a Duna s Dráva áthidalását is?

Mindamellett, miután hason hírek, akár valók, akár valótlanok legyenek azok, a szélrózsa minden irányába kidobáltak, nem csak jogunkban, de kötelességünkben állónak tartjuk e kérdéshez hozzászólni nézetünket, véleményünket a nagy közönséggel már az okból is közölni, mert mindezen tervet létesítéséhez pénz kell, a mi kormányunk pedig, — elég sajnós! — nincs azon helyzetben, hogy a nagy pénzszekrényeket kinyitogatván, ezekből a beruházásokhoz szükséges tőkéket készpénzben kiszedje, hanem kénytelen adósságokat csinálni, ezekből a beruházásokat fedezni és a törlesztéseket tőlünk beszédni. Midőn tehát utolsó vonalban mindezen szükséges, czélszerű, s üdvös dolgok a mi rovásunkra történnek: teljes joggal követelhetjük, hogy a kormány, mielőbb terveinek ténylegesítéséhez fog, ne csak a tudományos szakférfiakat, hanem a praktikus laikusokat is hallgassa meg.

Ily szereplésben kívánunk jelen, az egész országra nézve fontos kérdéshez szólani.

Miután az Alföld cseréltatik a tengerrel összeköttetésbe hozatni: igen természetes, hogy e czélna legalkalmasabbak a bajai és báttaszéki vasutak. Ez oly kétségtelen tényállás, amely föl-

lött tárgyalni, vagy vitatkozni nem is lehet; az egyedül lehető kérdés a két vasutnak összeköttetése körül merülhet föl és az döntendő el, hogy a Dunának áthidalása hol és melyik ponton történjék.

Ezen kérdés eldöntésénél mérvadó a helyszines geologiai viszonyok.

Tagadhatatlan, hogy a technikai tudomány ma már azon a ponton áll, melyen Archimedes alatt állott, ki csak egy kis fix pontocskát kivánt a földön kívül és kiforgatja azt sarkából. — A technikának ma csak pénz kell és a lehetetlen is — lehetővé teszi. Amde éppen abban rejlik a bölcsesség: kevesebb pénzzel ugyanazon czélt elérni, mely sok pénzt fölemésztene.

Baja sz. kir. városának felső végén van a va-uti indóház.

Eltől a vasutat kivezetni a dunapartig: se nem munka, se nem föladat.

A nehézségek csak a Dunánál kezdődnek és pedig részben a Duna folyásának bizonytalansága, részben a szemközti lévő érseki és alapítványi nagy kiterjedésű erdőknek vizenyös, süppedős és ingoványos talaja folytán.

Még azonban az első nehézségen a Dunapart erősítése, védőfal építés, a Duna folyam összeszorítása és külerő-

„A ZOMBOR és VIDEKE TARCZAJA“

Álarczos bál.

(Vége.)

— Vigyázzon, a bankpénztár gyakran hütelenebb mint az asszonyok. A pénztárosok nem az asszonyokat szokták megszöktetni, hanem a pénztárt.

Pongrácz elbámult.

— Kedves hölgy, nem tudom, honnan ismer, de bizonyos hogy inkább magácskát szöktetném meg, miut a kaszát.

Az udvarhölgy most a nőgyógyász elé libbent.

— Doktor ur, itt nincs talaja az ön nőgyógyászati sikerének. Nálunk egészség minden asszony.

— Ördögadta, honnan tudja ez az én mesterségemet?

Az udvarhölgy titokzatosan intett s tovarebbent s csupa intimitást kérdezett vagy mondott a többi pesti vendégeknek is. Ezek hűledeztek? Ki lehet az a szőke démon, aki mindnyájukat ismeri, s akit ők éppenséggel nem ismernek. Mind a hatan körülrajongták az ismeretlen mindentudót, aki kedélyesen és szellemesen kaczerkodott velük. Udvaroltak neki s ostromolták, árulja el inkognitóját.

— Majd éjtől után, felelte a pajkos udvarhölgy. Legjobban Tihamér lángolt, a nőgyógyász, aki kísérőül szegődött az

udvarhölgynek s mihamar a legvakmerőbb szerelmi vallomásokkal ostromolta. Közben ivott is a jó flu s ilyeténformán csevegett:

— Ha lány vagy, elveszlek, ha asszony, meghalok érted.

A kis szőke pedig édesen kaczagott.

— Se leány nem vagyok, sem asszony.

— Hát ki?

— Szeretők. Már tudniillik, szeretek valakit.

És azzal elszaladt. Tihamér pedig okoskodni kezdett.

— Ha szeretők, akkor csakis a Kondor szeretője lehet. Csak ő ismerhette meg vele a mi kilétünket. Hát szeretője van a járásbíró úrnak? Két évvel a házasság után? Ebben a kis fészekben? No ez igazán érdekes.

Ejfélt ütött az óra, s a hat idegen körülfogta a pajkos és mindent tudó udvarhölgyet.

No most, le az álarczozal! Tovább nem várunk. Látni akarjuk őt, aki mindent tud.

Tihamér már karon is fogta a rejtélyes hölgyet, a merész Porry az álarczot akarta leoldani az arczáról, mikor egy spanyol grand lépet közbe.

Uram, a hölgy inkognitóját nem szabad megsérteni.

De éjtél már elmúlt! Hangzott a válasz.

Ez igaz. Menjünk tehát egy külön-

szobába, nehogy a nagy és általános leplezés itt a nagy nyilvánosság előtt történjék.

De csak azzal a kikötéssel uram, ha én csak akkor veszem le álarczomat, amikor nekem jól esik.

Önök tehát jogai vannak e hölgyhöz? kérdezte Tihamér doktor.

A grand némán meghajolt!

Kondor, Kondor, mit szól majd a feleséged? szólt szemrehányó hangon a nőgyógyász.

Ne személyeskedjünk, urak harsogtak a spanyol grandnak öltözött nőgyógyász, menjünk inkább a szeparéba.

A különszobába érve, az udvarhölgy lerántotta álarczát. Bájos, kékszemű, mosolygó, piros arcú nőcske volt, Kondor Nellike. Sokat ittak, nagyon jó kedvük volt.

Egyedül a grand tartotta meg álarczát. Tudta róla mindenki, hogy Kondor, aki ilyen nem szépen mulat a felesége távollétében.

Ürtem poharamat a legbájosabb udvarhölgy, a legpajkosabb szeretőre!

Felállt a spanyol grand.

Ürtem poharamat Tihamér barátomra, aki nem tudja, hogy mit cselekszik.

Tihamér feltortyant.

Mit, mégte beszélés? Megállj, megmondom a feleségednek.

Óriási derültsg.

szak alkalmazása által a tudomány csekélyebb áldozat mellett is képes lenne segíteni: addig az utóbbi körülménynek és nehézségnek leküzdése oly óriási kiadásokat és összegeket igényelne, miután a kérdéses erdőségeken keresztül a Dunától Báltaszékig csak is czölöpökre épített vonalon lehetne a vasuti közlekedést föntartani, mely vonal — tekintettel az ily építkezés körül fölmérül s évenként ismétlődő tatarozási, föntartási s fölügyeleti költségek nagy összegére — nem volna képes annyi biztos jövedelmet nyújtani, mennyibe ez ily tudományos, költséges építés és ennek föntartása kerülne.

No, de erre nincs is föltétlenül szükség! mert azzal a jelzéssel, a Dunának Baja és Báltaszék közti áthidalása, nincs még kimondva az, hogy ezen áthidalásnak éppen Baja és Báltaszék közti lég irányban, tüskön, bokron keresztül kell megtörténnie; hanem azon ténykörülmény van egyedül jelezve, hogy ezen dunai áthidalás célja a bajai és báltaszéki vasutak összeköttetése, mely az Allöldnek direct utat nyitana a tengerhez; — maga az áthidalás azonban pár kilométerrel Baja fölött, vagy alatt történhetnék.

Es tényleg ily is kell a kérdéses áthidalást végrehajtani, mert a szakkérfiak néhány kilométerrel. Baja alatt a báltadunaszekcsői határbán nem csak a Dunának biztos, állandó és ezer évek-től nem változó mederére bukkannak, hanem oly erős, kötött talajt találnak, melyre a vasuti vonalat a Dunától Báltaszékig minden nehézség nélkül és igen olcsón kiépíthetik. A mennyiben tehát a most említett terv 5—6 kilométernyi kerület is igényelne: ezen kerület a direct vonal költségeinek negyed részébe sem kerülne: tehát maga az építkezés nevezetesen olcsóbb lenne. — Figyelembe veendő ezenkívül, hogy az általunk most ajánlott áthidalási vonal há-

Thamér ülven a bájos ismeretlen mellett, csodálatos hévvel udvarolt. A hölgy csak hallgatta, s mosolygott. Csak akkor kezdte magát kellemetlenül érezni, mikor a nőgyógyász ezeket a szavakat sugta a fülébe.

Hagyja itt ezt a Kondort. Hisz neki hités felesége van. Jöjjön, gyönyörű lakást rendezek be a fővárosban s turbékolni fogunk, mint a galambok.

A hölgy elvörösödött, nem válaszolt s gyorsan fölállt.

E pillanatban kinyílt az ajtó s egy öreg ur lépett be.

Hát ide szöktetek? No lám, alig bírtalak megtalálni. Hát ezek az oka pesti bajtások: Uraim örülök, hogy jól érzik magukat. Ennek a büszke garandnak az apósa vagyok, szólt Kondor felé mutatva s ennek az ürdöngős menyecskeének az apja.

Tehát mégis a felesége! hangzott a kiáltás.

Bocsásson meg asszonyom! Megbocsátok, nevetett az asszonyka, ilyen jól még nem mulattam.

Veszedelmes játék, ha kedves papája be nem lép, ledöntöm a lámpást s meg csókolom.

Az asszonyka ott hagyta a felhevült urat, hazahajtatott férjével s fáradtan dült a férfi széles vállára.

Jules.

rom községet is érintene, i. i. Szeremlét, Duna Szekcsőt és Bláát, mi a vasut üzleti forgalmára nézve minden esetben előnyösebb és jövedelmezőbb volna az érseki és alapítványi erdőigoványokat keresztülvezető vonalnál.

Nem bocsájtkozunk és nem bocsájtkozunk a baja- és báltaszéki vasutaknak a duna áthidalása által leendő összeköttetése folytán ugy azon vidékre, mint az egész országra az ipari, kereskedelmi és üzleti forgalom által háruló nagy és fontos eredmény vázolására, leírására és esetelésére, nem pedig az okból, mert ezt már előttünk megtették nálunknál szakavatottabb egyének.

Főlszólásunknak egyedül az a célja: a kormányt, — ha a Duna áthidalása Baja és Báltaszék közt tényleg a beruházási programba fölvételik, — figyelmeztetni, hogy az áthidalás helyszínét szakkérfiai által mindenképpel beható tanulmány tárgyává tétetni el ne mulassa és ilykép megóvja az országot attól, hogy bár mi okból, legyen az tudomány-filozofia, vagy bármi más, oly kiadásokba keverje, melyek a tervezettel összekötött célt eslegelőnkre tenni képesek volnának.

Ne iparkodjunk nagyserű, megbámulandó, világraszóló, hanem célszerű, a közjóéletet előmozdító a jövedelmező munkát előállítani. Utánozzuk e tekintetben Amerikát.

Kormányunk az ország egy részében a munkahiány és ennek következtében beállott kereseti miseriák enyhítése céljából tervbe vette a nagyvárad — bajai — mű utnak kiépítését. E terv ugyszólván a befejezés stádiumáig jutott; mennyiben, ha tévesen nem letünk informálva, Szent-István elkészült. Innen Bajáig egy pár kilométer lévén a távolság: mondhatjuk, hogy a nagyvárad — bajai — mű ut a folyó évben valószínűleg teljesen elkészül.

Es ha annak kiépítése teljesen befejeztelt: mi lesz akkor?

Egy igen szépen kiépült, de országos érdeknélküli műut.

Pedig ezen most említett jelleg t. i. országos érdek, könnyen volna a nevezett ut vonalnak megadható, ha a kormány annak megépítésével Baján meg nem állana; hanem azt 15—20 kilométerrel tovább kiépítve: összekötne a buda — eszéki állam uttal.

Ezen összeköttetés anyagi előnyeit előszámolni: fölsőleges munka lenne, miután azokat nemcsak a szakkérfiu ártéri, hanem a laikus is magának elképzelheti.

Duna-Szekcső községének révszabadsalma van a Dunán. E szabadsalmat gőzkomp által gyakorolja. Bajától Duna-Szekcsőig, — illetőleg a Dunáig — nem tuduk teljes bizonyossággal, de alig hisszük, hogy 20 kilométer távolság létezik. A nagyvárad műut tehát a duna-szekcsői dunapartig folytatólag kiépítendő lenne, hol a Duna-folyamat az utas a gőzkompon a legnagyobb kényelemmel áthaladván, Duna-Szekcső községét átszelő buda — eszéki államuton az ország azon irányába s részébe jutna,

hova vagy ügyei, vagy üzlete, vagy jó kedve kívánja, vagy igényli.

Ajánljuk rövid ezen fölszólásunkat az illető körök figyelmébe.

K. S.

A kisbirtokos és a kisbirtok hiteléről.

A kisbirtokos és kisbirtok hitelét vagy kényelem szeretetből, vagy tudatlanságból, vagy felületes vizsgálódás eredményeképpen igen sokan összehavárják. A nagy közönséget e tekintetben nagyrészt a napilapok közgazdasági rovatvezetői befolyásolják s így elhitették azt, hogy e két fogalom ugyanegy. Ebből a téves hitből keletkeztek és keletkeznek aztán azok a zavaros fogalmak és óriási károk, melyeket ma már mindenki, a ki gondolkozik, nyugodtan megállapíthat.

Mikor az 1898. évi XXXIII. t. cz. alapján az Országos Központi Hitelszövetkezetet megalkották, mindenki nagy reményekkel nézett előbe és azok, a kik ezt az alkotást úgy fogták fel, hogy azt a kisbirtokosok személyes hit le kielégítése forrásul alapították, nem is csatlakozhattak benne, mert erre a célra kitűnően bevált, tejlődésképes, áldás jön a nyomába és tényleg hízagrpótló intézménynek bizonyult.

Egyetlen egy kifogást lehetne ez alapítás ellen tenni és ez az, hogy már ma is, mikor még csak 1500 hitelszövetkezet ügyeit kell a központi adminisztrálni, hitellel elitni, a központi vezetés egy kissé nehézkes és lassú.

Ezen az állapotban, ha még ma nem is, de nemskára okvetetlen változtatni kell.

Csak hozzávetőleges kimutatást tesztek és ki fog tűnni, hogy milyen óriási méretű munka földolgozása vár az Országos Központira.

Ma az 1500 szövetkezet mindenikre átlag számitsunk csak 300 tagot, ez 450,000 tag; számitsunk, hogy ezek egyharmada hitelgényenylep föl, ez már 150,000 hiteltigyet teljes lebonyolításra. Jóval nagyobb számban, mint Magyarországon akármelyik pénzüzetének összes ügyei. Igaz, hogy az összeg nem múlja felül az ötven millió keronát, mert nagyrésze ezeknek apró kölcsön ügylet és épen mert kis és nem kerek összegekről van szó, a kamat kiszámítása is sokkal nehézkesebb, mint egy nagy pénzüzet.

Ilyen óriási munka-halmaz mellett méltánytalanságot követne el mindenki, a ki az Országos Központi Hitelszövetkezet eljárását gáncsolni, vagy kisebbiteni akarná.

A fejlődés meghozza a föltétlenül szükséges decentralizációt, hogy csakis a legfőbb vezetés maradjon meg a mai Országos Központ kezében.

A mikor ez majd bekövetkezik, meglesz a kis gazdák hitelének kérdése hazánkban oldva olyan ideálisan, hogy büszkén, bátran példányképp mutathatjuk fel azt a szervezetet a művelt külföldnek is és hiszem, hogy e szervezetben nyújtott példát sokan fogják utánozni.

A kisbirtok hitelének kérdésében alig történt még valami. A mi történt, az is több kárt, mint hasznot okozott. A kisbirtok hitelének járadék-szerűnek kell lennie és a járadék nem mutathatja felül a kisbirtok évi zorsorát. Ha a kisbirtok méltányos hitelét zorsorai kamatra vett pénzzel és nem járadék-szerű kölcsönrel elégitik ki, a mint ma rendszerint történik — ugy az értelmesebb kisbirtokost, hogy földjét megterthassa, rablógazdaságra kényszerítik, hogy a föld hozadékát az zorsorai kamatot behozza. Ez azonban előbb-utóbb a föld kimerülésére vezet és bár lassabb tempóban, de mégis a jómódu és józanul gazdálkodó kisbirtokos kisbirtoka az adósságokba elcsúszik. Csak hogy ekkor már a hitelező

is egy kiszarolt birtokhoz jut, melyet vagy megárt magának, vagy hitellebe eladva becsap vele egy jóhiszemű adósságmentes földmivest, a ki többi birtokának hozadékából törlesztgeti e terhes tartozást és ugyanabba a hínárba jut, — ez már igazán önhibáján kívül — melyből elődje teljes vagyoni romlása irán kimenekült.

Mondhatom, szép menekülés!

E fenti kép azonban a munkabíró, a föld hozadékát kiforszírozó földmivest sorását ábrázolja.

A hitellel banni nem tud ősei nyomán egyszerű eszközökkel gazdálkodó kisebb intelligenciájú kisbirtokos kis birtoka két három év alatt már a hitelező kezében van. Így kerül a földmives birtoka uzsorás bezébe, így lesz a jó magyar parasztból elázított munkás, így nézzük mindnyájan összetett kézzel, hogy a talajt a földmives lába alól ki lehessen vonni és még csodálkozunk, hogy ha az állam törvényei által támogatott módon koldusbotra juttatva, a vándorbotot veszik kezükbe és jobb hazát keresnek.

Nem vagyok pessimista, hanem optimista. Inkább szebbnek és jónak látok minden képet, mint mások, de mint a ki hazarészünk több vidékét alaposan ismerem, nyugodtan állítom, hogy a mai elszegényedés és vagyoni romlás egyik legfőbb oka a mai hitelviszonyok mellett kifejlődött és lábrakapott kisbirtok hitelből származik.

Útött a tizenkettedik óra! Most már vagy tenni kell valamit, vagy összetett kézzel kell néznünk, hogy turbulens czelelengők a városok szeleit elfoglalják és a közbiztonságot veszélyeztessék. Támogatnunk kell a kifosztott és nyomorba jutott elemet kivándorlásában, avagy a megindult veszélyes irány elé gátat vetni és gyorsan, de nagyon gyorsan a hatályos orvosszerekkel előállani és a gyógyítást megkezdeni.

Az orvossági módjáról is akarok egy pár szót szólni.

A kisbirtokos hitelének fokozottabb mértékben leendő gyakorlására buzdítandó az Országos Központi Hitelszövetkezet és esetleg a kormány vagy országgyűlés által felszólítandó, hogy fokozottabb mérvben alaposan hitelszövetkezeteket. Tegyen meg mindent és hason oda, hogy még a legrejtettebb havasi faluban is a földmivestek szövetkezeti érdekhálózatba lépjenek. Vegye igénybe e munkánál a felekezetek papjait és tanítóit, az állami és megyei tisztviselőket, a gazdasági egyleteket, a jobb indulatú földbirtokosokat és egyáltalán minden jobb gondolkodású embert, minden egyletet, kultur-intézményt, hogy a szövetkezeti érdekhálózat minél előbb teljesen kiépíthetők.

Jüvessen, menessen, járasson szakértő tanítókat országsszerte; alapítsa a szövetkezeteket tömegesen; vegye kezelésé alá az elzüllesnek indult nagy tömeget és mentse meg hazánknak azt az értékes munkaerjét, a mi még ma megmenthető, mert csak akkor tett az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelességének mindenben eleget, ha a munkát teljes erejével kezébe veszi és azt dadalra is viszi.

A kisbirtokos hitelére még nincsen meg a megfelelő szervezetenk. Annak éppen olyan hajlékonyság, olyan kis egyedek részéről is hozzáférhetőnek kell lennie, mint az Országos Központi Hitelszövetkezetnek. A kölcsön nagyságának értéke relatív, a kölcsönkérő vagyoni viszonyaival áll arányban. Egy dusgazdag birtokosnak egy pár százezer koronás kölcsön — nem nagy kölcsön; egy száz koronás kölcsön nekem szintén nem nagy kölcsön, — de egy két három holdas kisbirtokra egy száz koronás kölcsön már elég nagy kölcsön.

Ugy kell tehát ezt a még nem levő intézményt szervezni, hogy még száz koronás járadék-kölcsönök is adhasson. És ugy kell ennek az intézménynek beren-

dezve lennie, hogy szükség esetén összesen egy pár száz millió járadékot is boosáthasson ki. Mert én nem a bankok adataiból, hanem a vidék eladósodottságából számítok és biztosan veszem, hogy több mint hatszázötven millió korona a kisbirtok azon terhe hazánkban, melyet járadék-adósságig kell átalakítani.

Ilyen czéla lenne fejleszhető alapszabály módosítással, állami garanciával és támogatással az Országos Központi Hitelszövetkezet, már csak azért is, mert ennek az intézménynek a vidéki hitelszövetkezetek vezetőségében meg volna a már eddig is ellenőrzött és vezetett gárdája és pedig sok ezer jóvalos ember, a kiket ilyen czéla jó felhasználhatja. És ezek naponkint csak szaporodni fognak.

Hibás lépésnek tartanám, ha akármilyen okból a kisbirtokos és a kisbirtokos hitelének kielégítését két önálló, egymással szerves kapcsolatban nem levő intézményre bízánk.

Azt nem is tartom szükségességnek fejtegetni, hogy a kisbirtokos hitele, mert kockázattal nem jár, olcsóbb legyen valamivel, mint a kisbirtokos hitele, mert ez utóbbi biztonsága a sz mély minőségétől is függ.

Dr. Gődölvay István,
kir. közjegyző.

Hirek.

* **Személyi hir.** Latinovits Pál főispán folyó hó 3-án reggel városunkba érkezik és folyó hó 8-án szombath estig itt fog tartózkodni.

* **Ifj. Latinovits Pál vizsgálja.** Főispánunk fia ifj. Latinovits Pál e napokban tette le kitűnő eredményrel a II. számú vadász-czrednél a tisztí vizsgát. Az ifjú nem marad a katonai pályán, hanem, mint értesülünk, egy előkelő fővárosi nagy pénzintézet kötelékébe lép s a közgazdasági téren óhajlja jeles képzettségét érvényesíteni.

* **Zombor város közgyűlése.** Zombor szab. kir. város febr. hó 4-én d. e. 9 óraker közgyűlést tart. Ezen közgyűlésnek tárgyszorozata a következő: 1. Polgármesteri jelentés a közügyek állapotáról. 2. A m. kir. miniszterelnöki intézmény melylyel O. cs. és apostoli királyi Felsőlegnek legmagasabb közönété küli a város törvényhatóságának az Erzsébet Mária főhercegnő eljegyzése alkalmából bemutatott szerensekivonatokról. 3. A m. kir. belügyminiszteri intézmény, melylyel a közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről szóló 1901. XX. t. c.-nek a jogorvoslatokról szóló első fejezetében foglalt rendelkezéseket 1902. évi január 1-én életbelépteti. 4. A m. kir. belügyminiszteri intézmény a városi házépítéstart 1902. évi költségelőirányzatának jóváhagyása tárgyában. 5. Földmiveléslügyi m. kir. miniszteri intézmény a városnak négy állategészségügyi kerületre való felosztása iránt. 6. Özv. Sándor Béláné küszönő levele néhai férjének elhallozása alkalmából hozzá intézett részvétlratra. 7. A városi igazoló választmány jelentése a mult év december 30-án megtartott bizottsági tag választás tárgyában. 8. Posch Albert kérvénye a vásártéri vasuti állomásnál 600 □ öf terület örök áron leendő eladása, esetleg használatra átengedése is. 9. A városi felső kereskedelmi iskolánál üresedésben lévő tanári állásnak választás utján leendő betöltése. 10. A város polgármesterének előterjesztése a jégszükséglet beszerzése s költségeinek fedezése iránt. 11. A közsegélyezés módja és mérve tárgyában alkotandó szabályrendelet. 12. Komárom vármegye közönségének átirata a cigányügynek rendezés érdekében az országgyűlés képviselőházához intézett feliratnak

pártolása iránt. 13. Dr. Nikolits György kérvénye az általa fizetett telefondíjak megtérítése iránt. 14. A pénztárak megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése. 15. A városi házépítéstart 1899. évi számadása. 16. A városi házi letétpénztár 1900. évi számadása. 17. Az 1900. évi aszfalt számadás. 18. Móits Sándor földadónyilvántartó kérvénye 400 korona fizetési előleg iránt. 19. Almásy János városi hajdu kérvénye nyugdíjaztatása iránt. 20. Sztankovits Sándor városi hajdu kérvénye nyugdíjaztatása iránt. 21. Mihajlovits István gyógyszerész okleveleinek meghirdetése.

* **A zombori első önszegély-szövetkezet** folyó évi február hó 23-án délelőtt 9 óraker saját helyiségében rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyszorozata: 1. Közgyűlési elnök választása. 2. Igazgatósági jelentés a mult forgalmi évről. 3. Számadások megvizsgálása, forgalmi kimutatása és jóváhagyás. 4. Igazgató, aligazgató, igazgatósági tagok és a felügyelő bizottság fölmentvényének megadása és a tiszteletdíjak megállapítása. 5. XVII. ciklus tüzéretéinek mikénti kifizetése és a nyeresmények fölosztása. 6. A XXII. ciklus megalakítása. 7. A kilépett és lemondott igazgatósági tagok választása (alapszab. 42. §). 8. A felszerelések megbeclésére kiküldendő 5-ös bizottság választása. 9. Netáni indítványok tárgyalása, melyek a közgyűlés előtt 3 nappal az igazgatóságnak írásban beadandók, mivel a később érkezendők figyelembe nem vételnek. — Az 1-5 alatti pontozh a szövetkezetnek csak régi tagjai szólhatnak, a 7., 8. és 9. pontban foglaltakhoz az új ciklus tagjai is befolyhatnak. Egyben az igazgatóság közhírre teszi, hogy a XVII. ciklus 1901. évi december hó 31-én feloszlott és annak kifizetése már folyamatban van. Elnököföve a keresk. t. 249. §-a és az alapszabályok 33. §-a értelmében felhivatnak mindazok, kiknek ezen és az előző években feloszlott ciklusközből bármilyen igényel bírnak, követeléseiket 1902. évi december hó 31-ig érvényesítsék, mert annak elmulasztása esetén mindennemű igényeik az alapszabályok 29. §-a értelmében elévülnek. A mérleg kimutatás az egylet helyiségében megtekinthető. Megjegyzetik egyben, hogy a XVII. ciklus kifizetése 1902. március 5-én veszi kezdetét.

* **Kinevezés.** Az igazságügyi miniszter dr. Belyeszán Miklós volt zenai ügyvédet az ó-becsei járásbírószághoz ügyészi megbízottul nevezte ki.

* **A zombori iparosok önszegély-szövetkeze** 1902. évi február hó 11-én d. u. 2 óraker saját helyiségében (Gallé ház) évi rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyszorozata a következő: 1. A közgyűlési elnök megválasztása. 2. Igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentések. 3. Az 1901. év számadásának felülvizsgálása, a mérleg megállapítása és a felmentvény megadása. 4. A netálan visszalépo igazgató, aligazgató, igazgató-sági tagok és a felügyelő bizottság megválasztása. 5. A kilépo III.ik évtársulatot végleszámoló bizottságnak megválasztása. 6. Netáni indítványok. 7. A közgyűlési jegyzőkönyv hiteseitőinek megválasztása.

* **Iparhatósági megbízottak.** Városunk rendőrkapitánysága mint első fokú iparhatósága tudatja, hogy az 1902. évi megválasztott iparhatósági megbízottak a következőleg alakultak meg: Elnök: Husveth István. Iparhatósági lajstromok ellenőrzésére: Varga István, Ulrich Ferencz, ipariskola látogatására: Típay Agoston, Oblát Károly, gyárak vizsgálására: Mérő Ignác, Czeisel József, műhelyek vizsgálására a belvárosban: Holczler Márton, Knijpl János, a felsővárosban: Kulity Mátyás és Fletkoszits Pál, a szelencében: Budimacz Antal, Krizmanits Imre, Ehrlich József, a bánáton: Gräber Mihály, Pfei-

ffer Fülöp és Keszler Dezső, a Cservenkában: Tuna Adólf, Orsibelhaler Pál és Schick Rezső.

* **Esküvő.** Dr. Fratricsevics István újdívidéki szolgabíró tegnap esküdtött örök hűséget Vértesy Stefánának, Vértesy Károly és neje Reitter Aranka úrnő leányának. Dacozára a csunya havas időnek, előkelő nagy közönség gyönyörködött a násznép díszes toleleteken. Az ifjú pár nászutra kelt.

* **Ujabb felhívás az adózó közönséghez.** Ismételve felhivatnak mindazok, kik az 1902. évi tőke-kamat és járadék adóra vonatkozó vallomásukat a 12.574 kíg. 901. szám alatt már közzétett hirdetményben jelzett határidőben be nem adták, hogy ezt a bejelentésüket 8 nap alatt annyival is inkább adják be, mivel ellenkező esetben tőke-kamat és járadék adójuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt hivatalból fog megállapíthatni. Zombor, 1902. január hó 28-án. Hauke Imre s. k., polgármester.

* **Zombor város virilistái.** 50 legtöbb adót fizetők névsorát Falcione Gusztáv nyitja meg 6411 kor. 72 fill. (adója kétszeresen számítva) — befejezi a névsort dr. Vujtits János ügyvéd 800 kor. 80 fill. (adója szintén kétszeresen számítva).

* **Buday Gerő a hittanárók élén.** Az állami középiskolákhoz kinevezett hittanárók pénteken nyújtották át a kultuszminiszternek emlékiratukat, melyben kéri a minisztert, hogy a vallás-tanárakat, a vallásalap terhére, a többi rendes tanárokkal egyenlő fizetési osztályba sorozza. A vallásnak lealacsonyítása, ha alacsonyabb fizetésben részesülnek a többi tanároknál. — mondja az emlékirat melyet Buday Gerő szakavatott tollal dolgozott ki — s főleg az azt a különbséget is, mely — ugyanazzen képesítések és egyenlő elfoglaltság mellett — közöttük és a királyi katolikus hittanárók között van. Hivatkozik arra is, hogy egyenlő teherrel egyenlő fizetés jár. Wlassics miniszter a küldöttséget igen szívesen fogadta. A küldöttség vezetője és szónokája Buday Gerő zombori állami főgimnáziumi hittanár volt, aki föltárta a hittanárók helyzetét és a miniszter jóindulatát kérte. A miniszter hosszabb ideig beszélt a dolgról a küldöttekkel és jóindulatáról biztosította őket. A küldöttség Buday vezetésével tisztelt meg Benez és Hoffmann tanácsosoknál, a kiknél szintén szíves fogadásra talált. A küldöttség még fölkereste Madách és Váraday tanácsosokat, kik mint a vallásalap kezelői is megígérték támogatásukat. A hittanárók azután a Katolikus Kör kistermében értekezletet tartottak, hol a végleges szövegű emlékiratot aláírták és igen tanúságos értekezletet tartottak. A küldöttség az értekezlet után Fehér Ipoly főispánnal és Mailáth gróf püspökkel is tisztelt, támogatásukat kérve.

* **Felhívás a bácskai gazdákhoz.** Latinovics Pál főispánunk a bácskai gazdasági egyesület nagyérdemű elnöke a „Bácsmegeye” című lap január 31-iki számában lelkes felhívást intéz gazdátársaihoz, szakavatott tollal, az örvek meggyőző erejével fejtegetve az egyesület szükségességét, hasznos és áldást hozó misszióját, annak támogatására buzdítja a gazdák közönséget. Latinovits Pál nagy érdeklődéssel így fejezi be: „E végből azon kéréssel fordulunk tisztelt tagtársainkhoz, hogy a kik a közjót érdeklődéssel tudnak és a kik kedvet és hajlandóságot éreznek magukban egyesületünk érdekei közvetítő népként jóvoltáért sikra szállani, azok saját személyükre nézve jelentkezni vagy erről nézve másokat ajánlatba hozni szíveskedjenek, hogy a községi megbízottak, esetleg ha egy helyen legalább 10 ily egyesületi tag akad, a vidéki bizottságok

intézményét hovaelőbb szervezhesük, életbe léptessük. Egy egyesület a tag egyesülését képezi, a végből, hogy minden erő, tehetségéhez képest közreműködjön — a siker létesítésében. Erre pedig égető szükségünk van, hogy el ne bukjunk mostoha viszonyaink között. Nem lehet, hogy „Bácsországa” a legkisebb megyénél is kisebb legyen — összetartásban.”

* **Mayer Béla püspök előadásai.** A kalocsai kath. kör megnyerte Mayer Béla püspök zombori földikét, hogy élvezettel hallhassa szellemességgel, kiváló szónoklattal párosult remek és tanulságos előadásait. Az első előadást ömeltősága február 2-án, Gyertyaszentelő napján d. u. 5 órakor fogja a kör dísztermében megtartani „Farsangi gondolattörések” címmel. — A nagybőjtben még háromszor lép az előadói asztalhoz, hogy a „Nagy és kisemberek hiszájáról”, „Nevezetesebb történeti személyek utolsó mondatairól”, „A közvélemény erejéről” mondja el nagyérdemű kritikáját, mely — mint mindig — ez alkalommal is bizonyára gazdag lesz eredetiségben, humorban; s az igazság erejével és az előadás művészetével el fogja érni azt a nemesisítő hatást, mit Mayer püspök eddigi beszédei keltettek. Mi zomboriak irigyelhetjük a kalocsaiakat, mert felejtethetnünk a szellemnek azon színparkozását, melyet Mayer püspök a Zombor vidéki tanító gyűlésen néhány év előtt bemutatott. Vajha őt a zombori új templom színpadán hallhatnánk mielőbb, ez lenne a zombori katolikusoknak örömnapja.

* **A baja-báttaszéki dunai hid építése.** Mint a múlt számú lapunkban jeleztük, a Duna áthidalása Baján a kormány részéről befejezett tény. Egyik leghatalmasabb hídja lesz ez az országnak, mert a Duna áthidalandó része igen széles és a hidat, tekintve a várható nagy forgalmat kettős vágányra fogják berendezni.

* **Küldöttség a főispán előtt.** Husztajgyó adai küldöttség tisztelt Király Lajos vezetés alatt a főispán előtt a topolyai törvényhatósági ut kiépítése céljából. A főispán a küldöttséget szívesen fogadta és megígérte kérélmök teljesítését.

* **Kir. adóhivatal vizsgálat.** Győrffy Géza kir. tanácsos, Bácskai megyei pénzügyigazgató e napokban Zentán a kir. adóhivatal személyesen megvizsgálta s a tapasztalt rend fölött megelégedését nyilvánította.

* **Kitüntetés orvos.** Dr. Thim József apatini járárorvost, az orvos egyesület levelző tagjává választotta.

* **A kulai dalárda** 1902. évi február hó 10-én, hushagyó kedden a Gerber-féle vendéglőben saját pénztára javára zárkörű farsangi dal-, jelmez-, álarcos- és táncestetélyt rendez.

* **Nagy beteg plébános.** Dr. Valihora Agoston Prigl-Szt.-Iván jeles képzettségű plébános, mint értesülünk súlyos betegnek fekszik Budapesten.

* **Drága a hal.** Nemcsak, hogy hihetetlen magasra felszókkent a hal ára, — de egyáltalán alig kapható; — a Dunán a halászok nem foghatnak, mivel a hal ily hideg időben nagyon mélyen a Duna medrében tartózkodik. A bőjt halpaprikásokkal kissé várunk kell.

* **Aljegyző választás.** B.-Madarason jan. 25-én volt az aljegyzői állás betöltése, mely alkalommal Borbács Mihály lett megválasztva. B.-Kulán az aljegyzői állásra Nagy Aladár és Manhold Pál küzdenek legtöbb kilátással.

* **Álarozos bál.** F. hó 8-án Zomborban a Szemes-féle vendéglőben, mely tágas helyiség jó étel és italokból dicselkedhet, az ifjuság nagyszabású álarcos bált rendez.

* **Bezdán mulat.** A bezdáni „Olva-órkői Dalárda” saját alapja javára a Frank-féle vendéglő összes helyiségében folyó évi február hó 11-én hangverseny-nyel egybekötött táncmulatságot rendez, melyre T. czimet és beces aladját ezenel tisztelettel meghívja. Műsor. 1. Bortal az „Ernani” című dalműből. Verdittől. Férfikar zongora kísérettel. 2. Népdal egyveleg. Dr. Horváth Akosól. Sütétedik — Férfikar. Darumadar — Tenor soló, dongó karral. Piros bort itam — Tenor soló, férfikarral. 3. A szerelmes baritonista, Tragikomikus kaland a jelenkorból. Történik Bezdánban 12 órakor. A majdnem pörül járt személyek a következők: Egy szerelmes baritonista: Schneller Ernő úr. Négy szín-józan társa: Bogyó Sándor, Pravyik János, Straub Sándor és Straub Lajos urak. A semmivel meg nem vesztegethető éjjeli őr: Kuzmán Miklós úr. Ez a darab ügylatszük mintha magyarból volna németre fordítva, pedig németből van magyarra fordítva. De lehetne azonban fordítani kínai nyelvre is, de féltök hogy ez esetben könnyen boxer lázadás történhetne ki a szereplők között, ezt pedig el akartuk kerülni.

* **Spanyol levelek.** Évek hosszú sora óta azonos tartalmu levelek érkeznek Spanyolországból, Barcelomából valamennyi magyar városba, melyben baleköt keres egy Luis Casanaga nevezetű úr valamely állítólagos örökség, kincs dolgában, mely valahol elásva fekszik és a melyet a levél írója föl nem vehet, mert ő fogoly és ki ezért nem szabadulhat. Abban a reményben, hogy mint volt kapitány bizalomra fog találni még lapkivonatát is mellékel, melyről föltételezi, hogy azt ugy sem értik meg a címzettnek. Zomborba sok ily levél érkezett a legkülönbözőbb címekre, melyeket a bűnszövegetek egyik tagja címtárakból böngész ki és ügylatszük az üzlet melezőre, bélyegre és irodákra. Remeljük, hogy nálunk legalább senki sem reagált Luis Casanaga ajánlatára, melynek más célja nincs, mint a címzett megszarolása.

* **Nagy vadászatok Bács-Almáson.** Gróf Teleky József főrendiházi tag e napokban bácsalmási birtokára érkezett, ahol több napon át vadászatot rendezett, melyen az almási társadalom számos tagja vett részt. Sok nyul és fogoly jött területekre. A házi gazda vendégeil magyaros vendégszeretettel látta asztalánál.

* **Eljegyzés.** Csurogh község derék orvosa Dr. Bernheim Mátyás jegyet váltott Klein Irma kisasszonnyal Temesvárról.

* **Függetlenségi kör közgyűlése Zentán.** Január hó 28-án a zentai kör tisztújító közgyűlését megtartotta. Elnökké egyhangulag ismét Dr. Ellinger Jenő ügyvéd lett megválasztva. Megválasztották a kör diszelnökévé nagy lelkesedéssel Bartha Miklós országgyűlési képviselőt, tiszteletbeli elnökökké pedig Matkovits József és Erdújhelyi Menyhértet. A kör helyettes elnöke keceli Mészáros Géza dr., végül 100 választmányi tőgot választott a közgyűlés.

† **Halálozás.** A kalocsai káptalanak ismét halottja van. Zittl Róbert kalocsai plébános és kanonok hosszas szenvedés és a haladókli szentségeiben való példás részesülés után, életkora 58 ik évében f. hó 26-án Kalocsán elhunyt. Zittl Róbert Apatinban született 1844. febr. 24-én, Veprovácson és Hodsághon segédlelkészkedett. 1877-ben Temerinben plébános, 1888-ban iskolafogató, 1890-ben titeli prépost. 1895-ben kalocsai plébános és ifj. mester kanonok, 1897-ben idős mester kanonok és preperandiai igazgató. Temetése jan. 28-án nagy részvét mellett ment végbe. Nyugodjék békében!

* **Maximovits A.** zongoraművészről nagyérdemű hangversenyére vonatkozólag biztos forrásból közölhetjük, hogy a szükségelt zongorist Lallozevits Jakab nagybírtokos, nemesleiki elhatározásából díjtalanul átadta. A nemes tett önmagát dicséri. A zombori közönségnek pedig alkalma fog lenni, hogy Maximovits A. művészről zongora játékát teljes tökéletességében élvezhesse.

* **Szabad Lyceum Zomborban.** Ma vasárnap délután 4 órakor a város háza nagytermében Rácz Soma főgymnasiai tanár a család és iskoláról og előadást tartani. Az előadás díjmentes és mindenkinek szól.

* **Bartha Miklós Zentán.** Zenta város országgyűlési képviselője a napokban Zentán időzött, hol Nagy Abonyi László elvtárs leánya esküvőjén mint násznagy szerepelt.

* **A szomszédos Torontál vármegye főispánjává,** a lemondott Rónay Jenő helyébe, — mint értesültünk — gróf Bethlen Miklós Hunyadvármegye főispánját nevezik ki. Gróf Bethlen mint főszolgabíró Török-Becsén hosszabb ideig működött.

* **Plébános beiktatás.** Mamu-zsient F.lix ezimzetes kanonok a szabadkai szent Teréz-templom újonnan megválasztott plébánosa, f. év február 4-én, kedden d. e. 10 órakor lesz az egyházi hatóság által plébánosi állásába hivatalosan beiktatva

* **Egyházmegyei hír.** A pacséri lelkesedés plébániai rangra emeltetvén, a kegyuraság bemutatása alapján: Bárány Gyula pacséri plébánossá kinevezetett.

* **„Bauernvereine“ Apatinban.** A régi szabadelvű párt corifeusa, a párt egyetemen nem tudván másképp részt űni, elhatározták egy paraszt egyesület létesítését.

* **Munkás egylet Bács-Madarason.** Bács Madarason e hó 12-én megalakult munkás egylet tagjai az egylet egyházi védnöküek: Dr. Császka György érseket; világi védnöküek: Latinovits János főrendiházi tagot, díszelnöküek pedig Latinovits Géza országgyűlési képviselőt egyhangú lelkesedéssel megválasztották, kiket táviratilag kértek fel a bizalmi és tisztelőbeli állások elfogadására. Ez alkalommal lett megválasztva az egylet tisztikara. Elnök lett: Vidákovits Balázs községi jegyző.

* **Műkedvelői előadás B.-Monostorszeghen.** Táncmulatsággal egybekötött műkedvelői előadást rendezett a b.-monostorszeghi ifjuság február hó 7-én mely alkalommal előadták „Vissza a főhelybe“ 4 felvonásos színművet. Az előadást reggeliző tartott tánc követte.

* **Új marharakodó állomás.** A földmivvelésügyi miniszter Nemes-Militicsen vasúti állomásnál marharakodó állomást engedélyezett.

* **Magyarország vagyona.** A nemzetközi statisztikai kongresszus budapesti tanácskozásai során a nemzetgazdasági szakosztályban Fellner Frigyes a nemzeti vagyon becsléséről írt tanulmányát mutatta be. E szerint Magyarország tiszta nemzeti vagyona kerek számban 31.0 milliárd korona Ebből 15.374 milliárd korona a földbirtok, 1.639 milliárd a bányák és kohók értéke, az épületek 4.482 milliárd, az utak és közlekedési eszközök 3.177 milliárd koronát képviselnek, az ingók 10.142 milliárdot. Adósságunk a külfölddel szemben 4.631 milliárd korona, nemzeti vagyonból 60 százalék ingatlan, 30 százalék ingó vagyon, 10 százalék közlekedési eszközök.

* **Casein-gyár Szabadkán.** Hogy a bácskai tejszövetkezetek gazdasá-

gának legparányibb technikai hátránya is eltűnjék, a budapesti Ruda és társa cég, mely a tejszövetkezetekért nagy áldozatot hozott már, elhatározta, hogy Szabadkán a megyei tejszövetkezetek részére Caisengyárat állít föl. A földmivvelési kormánygal ez ügyben a tárgyalás már oly előrehaladt stadiumban van, hogy a gyár fölállításá befejezett dolognak tekinthető.

* **Farsang Ns.-Militicsen.** A nemes-militicsi ifjuság az önkéntes tűzoltó egylet javára t. gnap sikertült táncmulatságot rendezett, szép számú mulató közönség a zombori cigánybanda zenéje mellett a hajnali órákig vígan elmulatott.

* **Keresztur halad.** A magyarsodás egyik leghatásosabb eszköze az ovoda. Ennek emelt hajlékát Keresztur községe, melynek átvételé f. hó 22-én történt Szechenyi Tamás dr. főszolgabíró képviselte a hatóságok az átvételnél és Kohut Henrik kir. főmérnök.

* **Az állam a munkanélküliekért.** Darányi földmivvelésügyi miniszter a vízszabályozó, ármentesítő és vízhasználati társaságokhoz a körrendezet intézett, melyben méltányolva az általános gazdasági pangástól érzékenyen sújtott hazai ipar kedvezőellen helyzetét; felhívta a társulatok figyelmét arra, hogy vasművek és gépgyárak tevékenységi körébe tartozó mindenemű munkálatokat — emeryiben erre megfelelő fedezettel rendelkezők — lehetőleg soronkívül fogantossák s ebbeli szükségleteiket bel-földi gyárakból fedezék. Az érdekelte gyárak pénzbeli szükség esetén a megrendelőknél, — megfelelő biztosíték mellett, — fizetési könnyítéseket szívesen nyújtanak s egyuttal a legnagyobb készséggel vállalkoznak tervek készítésére, ha pedig szükségesnek mutatkozik, szakterüket kisegítésképpen rendelkezésre bocsátják.

* **Hangverseny.** Maximovits A. urnó, a budai zeneakadémia tanárnöve, több jeles zeneművész közreműködésével f. hó 5-én hangversenyt rendez a „Vadászkürt“ szálloda nagytermében Jegyek a hangversenyre Kollár és Karakasevics könyvkereskedőknél kaphatók. Belépti díj 3 korona.

* **Kitüntetett munkások Bácskában.** Darányi Ignác földmivvelési miniszter azon nemes intézkedése, hogy jutalomdíjakat ozt ki azon munkások közt, kik hosszabb időt töltvén egy helyen, munkaadóknak megelégedését nyerték el, a munkások közt általános jó hatást idéz elő. — Cserevánkán f. hó 22-én lett Geiszt János munkásnak nagy tünnepélyvel a díj átadva vagy 2 ezer ember jelenlétében. Hangulatos szép beszédekert tartottak dr. Szechenyi Tamás főszolgabíró, Rácz György vármegyei gazdasági előadó, Stiegelmalhr János ev. lelkész. — Matheovicson Pancsits Péter béres lett megjutalmazva, aki Pinkovits Bamelónál szolgált. A diszoklevéllel a jutalmát nagy ünnepség mellett ifj. Szutrély Lipót főszolgabíró adta át. — Új-Futakon Fahr Adam napzamos lett kitüntetve, a díjakat nagy közönség jelenlétében Mezey Imre ujvidéki főszolgabíró adta át. — Gákován Zority Fülöpöt érte a jutalmazás, ki Findeisz Mátyásnál szolgált huzamosabb idő óta; a kitüntetést Tárcazy Desző főszolgabíró kézbesítette a község házában.

* **Új hitelintézet.** Az Országos Központi Hitelintézet — mint értesültünk Bács-Almásón fiókintézetet akar létesíteni. Ez előmunkálati intézkedések folyamatban vannak. Ezzel az intézettel az almási takarékpénztárak száma háromra emelkednék.

* **A csusz és köszvényes betegek a háziszerek sok fajtáját alkalmazzák** anélkül, hogy orvos tanácsához folyamodnának. Köztudomásu, hogy a Zoltán-féle csusz és köszvény elleni kenőcsben oly

kipróbált szert ismernek orvosok és beteg, melytől még azok is, kik 15—20 év óta szenvednek s furdókat és különféle szerekert eredménytelenül használtak, néhányszori bedörzsölés után meggyógyultak. Ezt bizonyítja számtalan köszönő levél és azon hiteles orvosi nyilatkozatok, melyek a fővárosi, vidéki és külföldi kórházakban folytatott kísérletekről és azok eredményeiről állítottak ki Zoltán Béla budapesti gyógyszerész részére, kinél e szer üvegeknél 2 koronáért kapható.

(**Kellő időben** hirtelen előforduló esetekben Vértes gyógyszer. Ferencz-pálinkája már sokszor meggyátolt komolyabb betegségek kifejlődését, melynél fogva egy család sem nélkülözheti azt.

(**A Koronalom** kitünő minőségű darabos szalonszetet árusít ólomzáros zsákokban, házhoz szállítva.

Törvénykezés.

§ **Érdekes fordulat.** Ujvidéki tudósítónktól vesszük az értesítést, hogy az ujvidéki kir. törvényszék, mint főlebbviteli hatóság, 27-én tárgyalta Fonyó Pál ó-becsei v. plébánosnak Kovács Ferenc ottani kültéri lelkész ellen rágalmazási ezimen folyamatba tett feljelentését. — A tárgyalás folyamán vádló képviselője kiemeli, hogy ő november 21-én kapta az idézést és már 19-én tárgyalta a bíróság; aztán előterjeszti, hogy az érseki hatóság 5415/890 sz. a. ellene még az elővizsgálatot is beszüntette, az ujvidéki kir. törvényszék pedig 5778/897. sz. a. az ellene szabálytalan kezelés ezimen beadott panaszt mint alaptalant és idő előtti beszüntette, miknek alapján a btkv. 246. §. 3-ik pontja értelmében több bizonyítéknak helye még a sértett föl kiváratára sem engedhető meg. Az ügyvédi felszólalások után terhelte Kovács Ferenc előadja, hogy ő némi felhevülésében használta a sértő szavakat anélkül, hogy magánvádlót akár becstelében sérteni, akár pedig társadalmilag megbélyegezni akarta volna. Mely sajnálatot fejezi ki a történetek felett annál is inkább, mert magánvádlónak sokszoros jótéteményei által magát lekötelve érz. Miután eme nyilatkozattal magánvádlónak erkölcsi elégtelét szolgálattott, felkeri magánvádlót, szüntesse be ellene a további eljárást. — Erre magánvádló Fonyó Pál kijelenti, hogy ő a bíróság előtt tett eme sajnálkozást bocsánatkérésnek tekinti, s miután ezzel erkölcsi elégtételt nyert a sértő kifejezésekért, kéri a bíróságot, hogy a további eljárást szüntesse be, s ezek után vádlónak elítélését nem kívánja. — Ily módon békés véget ért a nem rég oly szenzációt keltett ó-becsei affér, s a kir. törvényszék a további eljárást beszüntette.

Csarnok.

A pénz hatalma.

Csodálatosan züllött a mai ember... Semmi nemes, semmi magasztos semmire emlékeztetne.

Nincs czél, mely kiemelne a hétköznapiasságból; nincs eszme, melynek ünneplés, minden hátsó gondolat nélkül állna szolgálatába; nincs ideál, melyért lelkesülné, melyért mindent áldozna.

Nem mindig volt ez így... A család, a község, a nemzet, aválam és mindenek fölött a vallás fogalma

szolgáltattak célt az embernek, melyért lelkesült, küzdött, mindent áldozott és meghalt.

Vajjon miért nincs már így? ... Az emberanyag bizonyára nem változott, csak olyan, mint a régi: hús és vérből való. És mégis ...

Családot, küzséget, nemzetet, államot, vallást, az egész világot elnyelte a pénz.

Ez boldogítja a családot, teszi megelégedetté a küzséget, gazdaggá és hatalmassá a nemzetet és csak ennek segélyével lehet megszerezni — a menyországot. A pénz a cél, az elv, a többi csak jelszó, melynek segélyével amaz megszereshető.

— De hisz pénz, azelőtt is volt, — mondják az olvasók, — miért okoljuk mégis minden rosszért?

Igenis, volt pénz ezelőtt is; de más volt a szerepe. Régen fő volt az eszköz, ma pedig maga a cél. Régen a pénzt áldozták föl magasztos elvek, ideálok megvalósításáért, ma mindent feláldoznak a pénzért.

A pénz a legnagyobb hatalom! Az apa a fiút és a vizont, testvér a testvért legyilkolja, ha közte és a sóvárogva epedett pénz között áll. Nemzetek véres háborút viselnek egymással, az emberlételek ezreit dobják oda áldozatul, csakhogy pénz és általa hatalmat szerezzenek. Gazdag, taullt ember, szép jelenel és nagy jövővel csalásra vetemedik, „önbetörő” lesz — csak a mindentől pénz kedvéért ...

Társaságok, pártok alakulnak a leg-hangzatosabb jelszavak alatt s előbb-utóbb kiderül, hogy a jelszavak hamisak, csak arra valók, hogy a célt eltakarják. Kiderül, hogy a pártok tagjai oly egyének, kik fölösmerve közös érdekeiket, szövöttek, hogy egyetlen erővel törjenek a cél felé, mely végeredményében mindig egy: minél több pénz szerzése.

Órült küzdelmet folytatnak érte az emberek: akinek nincs, küzd, hogy legyen, akinek már van, hogy szaporodjék.

Mindent lehet pénzért szerezni: kegyeret, jogot, becsülést, befolyást, hatalmat.

Es itt eljutottunk arra a csucsra, melyről a körülötte levő dolgokat tisztán megláthatjuk. Választ kapunk arra a kérdésre, hogy miért kénytelenek szükölködni azok, kik a pénzért küzdött elkeseredett harcban gyengéeknek bizonyultak; miért nélkülöznek, bár mindenüket; munkaerejüket adják oda azoknak, kik nálánál erősebbek, nem, furfangosabbak voltak; — mindez nem másért van így, mint azért, mert a pénzben való merev ragaszkodásból a társadalom nem tud lelkesülni és felbuzdulni magasabb eszményekért, melyek küzelebb vinnének az emberek életjogosultságának egyenlőségéhez.

A könyörületesség, a jótékonyság terjedése nem segít a bajon, vissza kell állítani az emberi jogokat, ha mindjárt a pénz hatalmának rovására is,

Irodalom.

— *Köztudomásu dolog*, hogy valahányszor új lap keletkezik, kezdetben mindig szépet és jót nyujti, de aztán lassankint ellapul, számról — száma kevesebbet ad, szóval észrovehetén megy visszafelé. — Ennek az ellenkezőjét tapasztalhatjuk az oly gyorsan népszerűvé lett „Kis Elezlap”-nál. Eddigél hat száma jelent meg, de minden újabb száma, ugy tartalomra, mint kiállításra nézve szebb és jobb ez előzőnél. Legújabb 6-ik száma egyszerüen meglepő. Ennél a számnál használtak fel először a sokszínű nyomást, s most már a 36 oldalra terjedő vastag füzetet gyönyörű sokszínű beríték burkolja, melynek minden oldala pompás kivitelü szines képet tár a szemléls elő. Dacára annak, hogy Ausztria megtagadta a „Kis Elezlap”-tól a postaszállítási kedvezményt, a „Kis Elezlap” ma a legterjedtebb magyar élezlap, amit csak szállat tudott ily rendkívül rövid idő alatt előlni, hogy pom-

pás kiállítás és kitünő tartalom dolgában a „Kis Elezlap”-pal más lap a küzdelmet fel nem veheti. — Minden egyes száma a „Kis Elezlap”-nak 36 oldalra terjed és az ára csak 20 fillér, s így mindenki által könnyen hozzáférhető. Kapható minden dohánytözsdedben és könyvkereskedésben. Előfizetési ára negydedre 2 korona 40 fillér, egész évre 8 korona. Előfizetni a hó bármely napjától lehet, az előfizetés mindig a következő hónap elsejétől számítottik. Az előfizetési pénzek a „Kis Elezlap” kiadóhivatalának címére, Budapest. V., Nagy korona-utca 34. szám alá küldendők.

Kiadó-laptulajdonos: **Óblát Károly.**

Nyilttér.)*

Selyem-bous 2 fnt 35 kr.

és magasabb — 4 mtr. — úgymint „Hermebergsegyem” feketé, felér és szines 60 krajczárló 14 fit 65 krajc méterenkint. Mindenki nek jortó és vámentesen háza hoz küldték. — Minták postafordulatul. — Széwbözba aupa lelvéportó jár.

HENNEBERG G. selyem-gyáros
(cs. és k. udvari szállító) ZÜRICH.

A legjobb és legerészségesebb
ü d i t ő - i t a l,
mely mint azzali ital kitünően kedvelt és borral, cognaccal vagy növényi szörpökkel vegytivo kitünő ízű vegyületek ad: a

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
SIPANYUKUTY

olja a szomját, hűsit és felrisit egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tikasztó hatásá ellen.

„Angol királyné szálloda“ BUDAPEST,

Deák Ferenc-utca 1. szám.
(Tulajdonos: Palkovits Ede.)
Elsőrangú szálloda. — Legelegánsal b, legmodernebb komforttal berendezve. — Lift. — Villamos világítás. — Fürdő a szállodában, — Elkésző-termek, — Kávéház. — Legolcsóbb árak.
A bácskaiak kedvező szállodája.

Süket Ön?!

Minden nemü s ü k e t s é g és nagyothalást uj talalmányunkkal gyógyítható; csak sükedlenszülettek gyógyíthatlanok. F ü l z u g a s a zonnal megszünik. Irjatok le esetekeket. Díjmentes vizsgálat és felvilágosítás. Minden ki kevés költséggel otthon kezelheti magát **Internationale Ohrenheilanstalt 956, La Salle Ave., Chicago, Ill.**

Egy gazdasági iskolát végzett

GAZDATISZT

ki a gazdaszázt minden ágában jártas, állást keres. — Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Rácz György

Jolánföldi szőlő-oltványtelepe és kertészeteiben, Kula, Bácsmegeye, jutányos áron kapható **szokványminőségű,** fajliszta, Rupestris Monticola és Riparia Portalis alanyu gyökeres fás oltvány. sima zöldoltvány, Olhelo öntermő, amerikai vad szőlővessző és európai szőlővessző Gyümölcsfák, alma, és körte-vadonczok, útszéli fák és

Maclura aurentiaca

a legjobb és legellentölőbb élő keállítás, végre **Gleditsia élősvény.** Arjegyzéket kiadásra küld az **INTEZŐSÉG.**

Ritka alkalom.

300 tárgy 1 fnt 80 krétt.

1 remekül aranyozott óra elegáns lánczezel. pontos járással, 2 évi jótállással, 1 remek nyakék keleti gyöngyekkel modern karkötő, hajkötő-ékszer, patent záradékkal, 1 elegáns nikkal zsebkes 2 ággal, 1 pénzszersény, 1 szép írő-készülék, 1 elegáns boss (ujdonság: 1 pár szép függő gyémánt utazlat) 1 elegáns nyakkendő lú, 1 elegáns kézélő és mellgomb készlet, elegáns zsebtükör etuivel, 1 jó illatú szappan, elegáns nyakkendőtartó 35 angol tárgy — levelezéshez alkalmas 200 különféle házi czikk: — Összesen 300 tárgy az órával, — mely maga megéri a pénzt, postautánvét ulján 3 márkáért kapható — egy rövid ideig

BRAVMANN M.B. kiviteli áruháza

Krakko.

A meg nem feloló visszavétetik.

A Richter-féle
Lintment. Caps. comp.
Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziser, a mely már több mint 33 év óta megbizható bedörzsölésfél alkalmaztatik köszvényel, csúzáln és megbüléskekel.
Intés. Silányabb utazatok miatt bevátslátskor óvatossak legyünk és onakis orodeti úvegeket dobozokban „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtebb gyógyszerertárban kapható. Fokorát: **Török József** gyógyszerész Budapest.
Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítóok
Rudolstadt.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és korona.
Próbadohoz 50 fillér.
Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest. VI., Váci-körut 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Zomborban: Mihálylovis, István Schwarz Emil, Tárcazy István, Temesváry J. gyszertárakban.

Vendéglátóság: RUDA ÉS BLOCHMANN Pécsen-Bécs.

CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR, **PECHOMONTOR.**

Mindenkét megkapás.

Cognac

F E R E N C Z

(pálinka sósborszesz)

Vértés gyógyszerész-féle

használatban a leghatásosabb. Feletlen tisztasága következtében egy külső, mint belső használatra mindenkélt legjobban alkalmas, különösen a mo-t anynyira kedvelt gyömszert (massage). Kitűnő sikerrel használtatik közhvény, cőz, meghűlés ellen, bėnuslasok, fejazamoknál, gyuladák és kelésnél, továbbá a fejbőr erősítésére, valamint a száj tisztítására, belsőleg gyomor-gőres, rosszlelet, fejfájás s. h. ellen. Katonáknak, vadászoknak, turistáknak, levélhordóknak s a tálán sokat gyalogolóknak nélkülözhetetlen. Valódi csak a mellékelt névjegygyel. — Egy üveg 30 fill. 1 és 2 kor. Kapható gyógyszerüzletekben, dr. guriákban, fűszerkereskedésekben. Zomborban: Döfler Antal, Hay Ignátz, Iő. Heinalhofer Robert, Lugumersky Plátó, Markovits Győgy, Nkolits István, Sredoje Gargurov és Weidinger A. & S. egyáltalán ott, hol plakátok a fenti védjeggyel láthatók, valamint közvetlen:

Vértés L. Sas-gyógysz. Lugoson.

Schottola Ernő
Budapest.

műszaki központi üzlet VACZI-körut 33.
A ruggyantagyártás meghonosítója.

Legújabb szerkezetű **BORFEJTŐGÉPEK**
ruggyanta tömlők, minden néven nevezendő pinczegazdászati gépek és eszközök, nagy gyári raktára magas nyomású borszűrők
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hirdetések
felvételnek legelősebb árak mellett lapunk kiadó hivatalában.

Világkiállítás Páris 1900. Grand Prix.

Világhírű orosz karaván-leák **K И C POPOFF MOSZKVA**
os. k. udvari szállíjók. Legdnombb fajta. — Legdnombb fajta. Iroda: Bécs VII/2, Breitegasse 1. Kicsiben minden ezen szakba v' gő üzeletekben eredeti csomagokban kapható.

Eckert-Edelraute
dietikus természetes likör

magas hegységi tüvekből, desztillálva, jóízű, gyomorerősítő vadászatokon vagy úlon, a vízhez keverve, kitűnően frissítő
Legjobbban ajánlott

házi szeser.
Csász. kir. szabadalmazott likörgyár
ALB. ECKERT, GRAZ.

Rhátán államot dílt-csodás azor (be) az izmok erősítésére.

KWIZDA FLUID

Kigyó jel **TOURISTA-FLUID**

Erősítés és orvosságítás céljából arandó gyűfét használják az összes turisták, katonák, párosok és lovagok nagyobb törzök után.

ÜVEG ÁRA 2 KORONA, 1/2 ÜVEG ÁRA 1 KORONA 50 FILLER

Valódi csak fenti védjeggyel. Kapható az összes gyógyszerüzletekben.

KRUSA UTULKE KORNEUBURG BECS mellett.

Jótéteménynek
bizonyul minden családban a

Kathreiner-féle Kneipp-malátakávé
használat.

Gondos háziasszony ne keselkedjék tovább ezt az egészséges kávé ltalt bevezetni.

A legajánlatosabb pótkávé és a legjobb és legkedveltebb pótlás a bakkávé helyébe.

Kathreiner-féle Kneipp-malátakávé csak az eredeti csomagokban valódi, a melyeken a »Kneipp« védjegy és a

Kathreiner
név rajta áll.

